

□ SITUATIE

U, als manager, krijgt ongetwijfeld wel eens te maken met de media. Daarom is het belangrijk om inzicht te krijgen in uw natuurlijke stijl van optreden in de media en uw voorkeur voor een bepaalde mediavorm. Wanneer het gaat over mediavormen zijn er essentiële verschillen tussen bijvoorbeeld televisie, radio en schrijvende pers. Bovendien zijn er binnen deze mediavormen ook nog verschillen tussen live en opgenomen programma's.

Wanneer u bewust gebruik maakt van geplande media-aandacht, is het van groot belang om te weten in welk medium u het sterkste bent. Zodoende kunt u uw boodschap beter overbrengen. Echter, u heeft het niet altijd voor het zeggen. Het kan zomaar gebeuren dat er bijvoorbeeld een televisieploeg bij u op de stoep staat. Het live optreden op tv vereist andere vaardigheden dan het geven van interview voor een dagblad. In dat geval is het goed om te weten welke vaardigheden bij welke mediavormen van belang zijn. Onderstaande test gaat dan ook in op die vaardigheden.

Weet u al welk medium het beste bij u past?

2 TEST

In de test treft u een aantal stellingen in vier groepen (A, B, C en D) aan. Deze groepen hebben betrekking de vaardigheden die nodig zijn in uw contact met de media.

Geef bij elke stelling aan in hoeverre u het ermee eens of oneens bent.

A	Eens	Neutraal	Oneens
1 De media is voor mij een ongrijpbaar geheel waar ik weinig invloed op kan uitoefenen	☐	☐	☐
2 Ik maak zelden afspraken hoe mijn woorden in het nieuws komen	☐	☐	☐
3 Ik houd mijn eigen lijn vast in een gesprek met de pers	☐	☐	☐
4 Ik herken suggestieve vragen en sturende samenvattingen, waarmee de media mij uitspraken proberen te ontlokken en ga daar niet in mee	☐	☐	☐

B	Eens	Neutraal	Oneens
1 Ik geef de voorkeur aan een verklaring in plaats van een discussie	☐	☐	☐
2 Ik heb vaak tijd nodig om mijn gedachten te ordenen voordat ik antwoord geef	☐	☐	☐
3 Ik ben alert op de vraag achter de vraag en neem dit in mijn beantwoording mee	☐	☐	☐
4 Ik weet wat journalisten belangrijk vinden en speel daar in mijn beantwoording op in	☐	☐	☐

C	Eens	Neutraal	Oneens
1 Ik kan enthousiast praten, ook over onderwerpen die mij niet interesseren	☐	☐	☐
2 Ik besteed weinig aandacht aan mijn uiterlijk	☐	☐	☐
3 Ik voel mij gemakkelijk onder vreemde omstandigheden	☐	☐	☐
4 Ik vind het leuk om de belangstelling te staan	☐	☐	☐

D	Eens	Neutraal	Oneens
1 Ik heb liever contact met de media wanneer ik het zelf wil	☐	☐	☐
2 Ik schrik niet snel van onverwachte vragen	☐	☐	☐
3 Ik laat mij liever niet verrassen door vragen, ik zorg dat ik ze vooraf krijg	☐	☐	☐
4 Ik vind het lastig om met live media om te gaan; je weet nooit wat je kunt verwachten	☐	☐	☐

3 DIAGNOSE

In de test zijn de volgende basisvaardigheden, die van belang zijn wanneer u omgaat met de media, beoordeeld.

A Assertiviteit

Bij deze basisvaardigheid gaat het erom of u in staat bent om grenzen te stellen en zelf de regie te voeren over de wijze waarop uw boodschap overkomt in de media.

B Verbale vaardigheid

Het gaat bij deze basisvaardigheid erom of u in staat bent om uw boodschap op aansprekende wijze onder de aandacht te brengen van de media en het publiek. Kunt u uw boodschap kort en bondig verwoorden en daarmee uw toehoorder boeien?

C Persoonlijke/Sociale presentatie

Uw score op deze basisvaardigheid laat zien in hoeverre u oog heeft voor uw eigen (fysieke) presentatie en in hoeverre u zich gemakkelijk voelt onder vreemde omstandigheden en onbekende mensen.

D Flexibiliteit

Uw score op deze basisvaardigheid geeft aan of u in staat bent om in te kunnen springen op onverwachte situaties en er op een juiste manier verder mee weet om te gaan.

Omcirkel uw punten in onderstaande scorematrix en tel deze op.
(e = eens, n = neutraal en o = oneens)

Stelling	Punten	Stelling	Punten	Stelling	Punten	Stelling	Punten
A1	e = 0 n = 3 o = 5	B1	e = 0 n = 3 o = 5	C1	e = 5 n = 3 o = 0	D1	e = 0 n = 3 o = 5
A2	e = 0 n = 3 o = 5	B2	e = 0 n = 3 o = 5	C2	e = 0 n = 3 o = 5	D2	e = 5 n = 3 o = 0
A3	e = 5 n = 3 o = 0	B3	e = 0 n = 3 o = 5	C3	e = 5 n = 3 o = 0	D3	e = 0 n = 3 o = 5
A4	e = 5 n = 3 o = 0	B4	e = 5 n = 3 o = 0	C4	e = 5 n = 3 o = 0	D4	e = 0 n = 3 o = 5

----- +	----- +	----- +	----- +
Totaal <input style="width: 50px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 50px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 50px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 50px; height: 20px;" type="text"/>
Assertiviteit	Verbale vaardigheid	Persoonlijke/ Sociale presentatie	Flexibiliteit

4 ADVIES

Kijk in onderstaand schema welke mediavorm het beste bij u past. U moet hierbij voldoen aan de genoemde combinaties. Ga daarbij uit van de volgende puntenverdeling.

Aantal punten

15 tot en met 20 punten

7 tot en met 14 punten

0 tot en met 6 punten

Score

Hoog

Gemiddeld

Laag

	Live	Opgenomen
Visuele media	U hebt een hoge score op - Assertiviteit én - Verbale vaardigheid én - Persoonlijk/Sociale presentatie én - Flexibiliteit	U hebt gemiddelde of hoge score op - Verbale vaardigheid én - Persoonlijk/Sociale presentatie én - Assertiviteit
Auditieve media	U hebt een hoge score op - Assertiviteit én - Verbale vaardigheid én - Flexibiliteit	U hebt gemiddelde of hoge score op - Verbale vaardigheid én - Assertiviteit
Schriftelijke media		U voldoet aan geen van de bovengenoemde combinaties

Voorbeeld: *Hebt u een hoge score (tussen de 15 en 20 punten) op alle vier de basisvaardigheden dan voelt u zich waarschijnlijk het meest thuis bij televisie en draait u tevens uw hand niet om voor live optredens.*

Vaardigheden en tips

Wanneer u op een of meerdere basisvaardigheden gemiddeld of laag hebt gescoord, dan staan hieronder tips om deze basisvaardigheden verder te ontwikkelen. Zodoende komt u beslagen ten ijs als u toch nog in aanraking zal komen met de mediavormen die minder goed bij u passen.

Tips ter verbetering van de basisvaardigheid Assertiviteit.

Zorg ervoor dat u duidelijk voor ogen hebt wat u wilt bereiken in uw gesprek met de pers en zorg ervoor dat u dat ook bereikt middels het continu vaststellen van procedures en maken van bindende afspraken. U hebt zodoende de mogelijkheid om de touwtjes in handen te nemen, neem die dan ook. De schrijvende pers zal meer inhoudelijke inbreng van u verwachten, bereid u daarop voor. Wanneer u echter met de televisie of radio in aanraking komt, wordt er van u verwacht dat u uw verhaal stevig, helder en direct kunt 'verkopen'. Tracht van tevoren uw verhaal daarop aan te passen. Journalisten zullen commentaar bij uw verhaal plaatsen. Vraag daarnaar door naar de context van het verhaal en de wijze waarop het geplaatst wordt te vragen. Oefen, indien mogelijk, uw verhaal en zorg ervoor dat uw verhaal helder en duidelijk is. Oefen ook in het vasthouden van uw eigen lijn, ook bij lastige vragen.

Tips ter verbetering van de basisvaardigheid Verbale vaardigheid

Om uw verbale vaardigheden verder te vergroten kunt u het beste een presentatiecursus, interviewtraining of mediatraining gaan volgen, waarbij bijvoorbeeld de volgende onderwerpen worden behandeld; radio-interview en tv-interview oefenen. Belangrijk is dat u oefent met het praten in het openbaar. Uw boodschap moet overkomen op publiek. Bedenk u altijd van te voren wat de kern van uw boodschap is en werk van daaruit naar de context. De kern van uw boodschap zal moeten staan als een huis. Oefen dit ook met collega's. Vraag hen daarbij om te letten op zaken als: overtuigingskracht, duidelijkheid, intonatie, structuur en opbouw en het gebruik van aansprekende voorbeelden.

Tips ter verbetering van de basisvaardigheid Persoonlijke/Sociale presentatie

Werk aan uw persoonlijke presentatie. Besef u dat mensen met een stevige persoonlijkheid en gevarieerde ideeën, die bovendien vol overtuiging hun verhaal vertellen geregeld 'echt' gehoord en gezien worden door journalisten. Inhoudelijk zal uw boodschap moeten staan als een huis, maar tegelijkertijd zult u zich moeten beseffen dat u het publiek of de lezers zult moeten boeien. Verdiep u daartoe ook in het onderwerp persoonlijke presentatie. Een presentatie training, met de onderwerpen; Cameratraining, Populariseren, Houding & Gedrag zal u wellicht kunnen helpen bij het ontwikkelen van deze vaardigheid. Daarnaast zal een advies of feedback van uw collega's ten aanzien van uw uiterlijke verzorging of kleding kunnen helpen om u beter persoonlijk te kunnen presenteren.

Tips ter verbetering van de basisvaardigheid Flexibiliteit

Om uw flexibiliteit te vergroten is het vooral van belang dat u veel en vooral vaak gaat oefenen. Oefenen in verschillende situaties en met verschillende mediavormen. Een goede oefenmogelijkheid bieden de regionale media. Wanneer u zich inzet voor lokale initiatieven bieden de regionale omroepen u vaak de kans om in hun televisie/radio programma's te verschijnen. Vraag wanneer u oefent altijd feedback van mensen die u gezien, gehoord of gelezen hebben, en hen op de man af te vragen hoe ze u vonden. Vraagt u hen daarbij vooral om feedback te geven op de volgende punten.

- Wat deed ik goed?
- Wat deed ik minder goed?
- Hoe kwam ik over?
- Wat in mijn aanpak zou ik kunnen verbeteren?

Probeer u vervolgens deze verbeterpunten toe te passen in een volgende oefenmogelijkheid. Zodoende kunt u uw gedragsrepertoire uitbreiden en uw flexibiliteit vergroten.

5 VERWIJZINGEN

Boeken

36 competenties voor professioneel presenteren, M. Mulder & G. Schadee, Kluwer, 1999

Milou Mulder en Grada Schadee geven concrete tips en adviezen ten aanzien van het professioneel presenteren. Zij geven aan hoe u zich voorbereidt op uw toehoorders om professioneel te kunnen presenteren.

Public Relations, Godfried Janssen, Van Holkema en Warendorf, 2001

Dit boekje is een praktische handleiding voor een effectieve stap voor stap aanpak van public relations.

Websites

www.eur.nl/eur/media

Website van de Erasmus universiteit met adviezen voor de eigen medewerkers over het omgaan met journalisten en programmamakers. De site bevat echter een mooie brochure, waar ook veel nuttige tips in staan voor anderen.

<http://student-kmt.hku.nl/~alex1/wicca/html/winmedia.html>

Site over hekserij, is echter vooral interessant door de praktische tips die worden gegeven omtrent het omgaan met de media wanneer het over omstreden onderwerpen gaat en er met grote zorg mee moet worden omgegaan. Zeer praktische tips en checklists.

www.intermediair.nl/starters/nr14/mediatraining.html

Korte handige pagina met basistips.